

2-01 پرسش : کتاب آسمانی زرتشتیان چه نام دارد ؟

پاسخ : کتابی که در برگزیده پیام و آموزشهای اشوزرتشت است **گات ها** نام دارد . گات ها خود بخشی از مجموعه اوستا است که یسنا نام دارد و 72 هات دارد . اکنون این پرسش به وجود می آید که اوستا چیست ؟ از آنجا که باورها و ادبیات حماسی و اسطوره یی در ایران پیش از پیامبری زرتشت و پس از او نیز وجود داشته و همه به زبان اوستایی سروده شده است بنابراین کتابهایی مانند : یشت ها - وندیداد - ویسپرد - و خرده اوستا نیز موجود است که به خط اوستایی است ، برخی از آنها مانند وندیداد مربوط به احکام و باورهای کهن ایرانی است و ربطی به پیام اشوزرتشت ندارد ولی این مجموعه نیز اوستا نامیده می شود البته در لابلای آنها نکات اخلاقی ، تاریخی ، حقوقی و راهکارهای بسیار مهم و با ارزشی نیز وجود دارد بهرروی پیام ویژه اشوزرتشت و آموزشهای او در کتاب گاتها آمده است .

2-02 پرسش : اوستای موجود چه بخش هایی دارد و موضوع آنها چیست ؟

پاسخ : نوشته هایی که به نام اوستا به یادگار مانده اند عبارتند از : **یسنا - یشت ها - ویسپرد - وندیداد و خرده اوستا .**
یسنا : نیایش هایی در ستایش پروردگار و آفریده های نیک اوست ، یسنا از مهمترین بخش اوستا و دارای 72 هات (بخش) است که 17 هات از آنها را پیام اشوزرتشت تشکیل داده است .
یشت ها : سرودها و گفته های بسیار کهن و حماسه هایی در ستایش ایزدان است که مهمترین آنها اورمزد یشت - ورهرام یشت - اردیبهشت یشت - مهر یشت - هوم یشت و سروش یشت است .
ویسپرد : نیایش ها و سرودهایی برای برگزاری جشن ها به ویژه جشن گاهنبار است .
وندیداد : که قانون و احکام بسیار قدیم و مربوط به دانش مردم پیش از پیامبری اشوزرتشت در باره پاکیزگی و احکام پرهیز از مردار و قانون ضد دیوان می باشد .
خرده اوستا : از همه بخش ها جوان تر است گزیده بخش هایی از یشت ها و یسنا است ، نمازهای روزانه و سرودهایی در باره مراسم آیینی و درگذشتگان در آن گنجانده شده است .

2-03 پرسش : کدام قسمتهای خرده اوستا از گاتهاست ؟ مثلا (یتاهو)

پاسخ : گزیده های کوتاه از گاتها ، یسنا ، یشت ها و بخش های دیگر اوستا درخرده اوستا گنجانده شده که سرودهای گاتها در آن سهم کمتری دارند " که ورثرم جا - کم نامزدا و ... " از گاتها هستند سرود " یتاهو " نیز در وزن شعری همانند اهنودگات است و از سرودهای ارزشمند یسنا به شمار می رود

2-04 پرسش : در یسنا 38 بند 1 همسران اهورامزدا ستوده شده اند ، مگر اهورامزدا همسر دارد ؟

پاسخ : از آنجا که بخشی از سرودهای یسنا مربوط به اشوزرتشت است و بقیه را یاران زرتشت گردآوری کرده اند . از اینرو این سرود از آن پیامبر نیست و از سوی دیگر مفهوم آن نیز همسران اهورامزدا نیست در این سرود به زمین و زنانی که آفریدگان خداوند و از آن اهورامزدا هستند درود فرستاده شده است .

2-05 پرسش : در یسنا 36 آتش ستایش شده است . آیا آتش در این یسنا نمادی از راستی و اشا است ؟

پاسخ : این بند از یسنا نیز مانند پرسش قبل ، سروده زرتشت نیست و یاران زرتشت به آتش که نماد پاکی ، راستی و فروغ اهورایی است درود فرستاده اند .

2-06 پرسش : مگر نه این است که اشوزرتشت خدایانی که مردم در آن زمان می پرستیدند رد کرد ، پس چرا در یشت ها سخن از ستایش میترا و ایزدان دیگر آمده است ؟

پاسخ : بخش هایی از یشت ها ، سروده هایی مربوط به پیش از اشوزرتشت است . آنها باورها و اسطوره های شکل گرفته ایرانیان باستان است و در آن زمان میترا ، آناهیتا و ایزدان دیگر مورد ستایش قرار می گرفتند .

2-07 پرسش : در یسنا و یشت ها بارها از فروهر اهورامزدا و امشاسپندان (فروزه های اهورامزدا) نام برده شده است مگر اهورامزدا دارای فروهر است ؟

پاسخ : در باور سنتی زرتشتیان ، فروهر نیرویی اهورایی در نهاد هر شخص است که روان او را به سوی راستی و آشویی راهنمایی می کند . پس فروهر نیرویی اهورایی است و نه اینکه اهورامزدا دارای فروهر باشد .

2-08 پرسش : در گاتها آمده است که باید از هرگونه شراب سکرآور پرهیز شود ، پس چرا در یشت ها از هوم ستایش شده است ؟

پاسخ : هوم یکی از گیاهان دارویی و مفید است و دارای ماده **افدرین** است که اثر دارویی آن شناخته شده است این گیاه با آنچه پیش از زرتشت وجود داشته و از آن نوشابه ای سکر آور تهیه می کردند تا در مراسم خشنودی خدایان پنداری از آن استفاده کنند تفاوت می کند .

2-09 پرسش : در یسنا 11 بند 17 ، آذر را پسر اهورامزدا دانسته است . آیا می توان این طور تعبیر کرد که مزدا پشتیبان

پاسخ: اهورامزدا، خداوند یگانه است و فرزندی ندارد یکی از برداشت‌ها نیز می‌تواند تعبیر شما باشد.

2-10 پرسش: در مورد پیدایش آدمی، مبحث مشی و مشیانه کمی عجیب به نظر می‌رسد، آیا صحت دارد؟ لطفاً در مورد آن مقداری توضیح دهید.

پاسخ: در بینش اشوزرتشت (گات‌ها) گفتاری از چگونگی پیدایش آدمی نیامده است پرسش‌هایی که در ذهن پیامبر در باره آفرینش شده پاسخ آن را به خرد همگان و به دانش آیندگان سپرده است. نوشته‌های پهلوی مانند بندهشن گزارشی در این باره دارد که تا حدودی به نظریه داروین شباهت دارد و از نخستین انسان آفریده شده (کیومرث) نطفه‌ای بر زمین آمده سپس از خاک، دو شاخه گیاه پیچنده همانند ریواس روییده شده و در ادامه آن حیوانات و در پایان انسان به وجود آمده است.

2-11 پرسش: باور سنتی 33 امشاسپند از کجا آمده است و قداست عدد 33 از برای چیست؟

پاسخ: امشاسپندان شش مورد از فروزه‌های اهورایی هستند که انسان نیز می‌تواند آن‌ها را در خود پرورش دهد و در عرفان زرتشتی به خداوند نزدیک شود، در اوستای برسد که بخشی از خرده اوستا است نام ایزدانی به دنبال هر یک از اسامی امشاسپندان و نام اورمزد در آمده اند (۳۰ روز ماه) و با اضافه کردن هوم، بُرز و نیریوسنگ ایزد به عدد سی و سه تبدیل شده اند. از سوی دیگر برخی از اعداد در هر دینی ورجاوند و ارزشمند است که یکی از آنها در دین زرتشتی عدد 33 است.

2-12 پرسش: من چیزهایی در باره نحوه ورود افراد به بهشت و یا جهنم در کتاب اوستا و بخشهای مختلف آن کتاب خوانده‌ام اما در هیچکدام توصیفی از درون بهشت و نعمتهایی که در آنجا در انتظار افراد نیکوکار هستند پیدا نکردم. آیا در کتب دینی شما این مسئله توضیح داده شده است اگر

پاسخ جنابعالی مثبت است مرا راهنمایی کنید که این مطلب در کجا قرار دارد؟

پاسخ: پیام اشوزرتشت (گات‌ها) به موارد کلی زندگی انسان و به داشتن اخلاق نیکو اشاره دارد و به توصیف درون بهشت و دوزخ نپرداخته است.

2-13 پرسش: سندیت کتاب ارداویرافنامه در کارهای تحقیقی به چه اندازه است؟ آیا می‌توان از توصیفات این کتاب مثلاً برای توصیف بهشت استفاده کرد؟

پاسخ: خیر؛ این نوشته برداشت فکری و سفرنامه خیالی یکی از موبدان زمان ساسانی به جهان پس از مرگ است.

2-14 پرسش: در آیین زرتشت، ابدیت و ازلیت چگونه تعریف شده است؟

پاسخ: زمان، بی‌آغاز و انجام یعنی بیکران است در اوستا واژه **زروانهه** اگر نه هه یعنی زمان بیکران آمده که هر فرد در گذر زندگی مادی خود در چنین حالت بی‌آغاز و انجام و در حال حرکت به سوی پیش‌قراری می‌گیرد.

2-15 پرسش: از نظر آیین زرتشت، روز رستاخیز چگونه روزی است؟

پاسخ: رستاخیز یعنی بپاخاستن و پویا گشتن است. در برخی از ترجمه‌ها در مورد برپایی مردگان به کار رفته است، از نظر فلسفی به هنگامی گفته می‌شود که پس از گذشت زمان‌های متفاوت برای روان هر شخص در جهان غیر مادی پس از مرگ و برطرف شدن گناهان، تمامی روان درگذشتگان به نور حقیقت هدایت خواهند شد.